

رسالہ فکریہ

در علم سیاق

مؤلف:

عبداللہ بن محمد بن کیا المازندرانی

تقریباً در سنہ ۸۶۵ ھ

به تصحیح

والتر ہینس

به کوشش

علی اکبر حکم آبادی

سرشناسه	مازندرانی، عبدالله بن محمد، قرن ۹ ق.
عنوان و نام پدیدآور	رساله فلکیه در علم سیاق/تألیف عبدالله بن محمد بن کیا المازندرانی علی اکبر حکم آبادی.
مشخصات نشر	تهران: منید، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۲۸۷ ص.: مصور
شابک	978-600-8722-63-2
وضعیت فهرست نویسی	آنیسا
موضوع	حساب سیاق -- متون قدیمی تا قرن ۱۴
موضوع	Hesab-e Siyaq -- Early works to 20th century*
موضوع	حساب -- متون قدیمی تا قرن ۱۴
موضوع	Arithmetic -- Early works to 20th century
موضوع	ماتیه صومی -- ایران -- حسابداری
موضوع	Finance, Public -- Iran -- Accounting
شناسه افزوده	هینس، والتر، ۱۹۰۶ م. -- مصحح
شناسه افزوده	Hinz, Walther
شناسه افزوده	حکم آبادی، علی اکبر، ۱۳۵۲ -
ه بندی کنگره	۱۳۹۷ ۲۵۲/ف / HJ۹۷۴۱
رده بندی دیویی	۶۵۷/۶۱
شماره کتابشناسی ملی	۵۱۶۴۱۵۱

رساله فلکیه در علم سیاق
تألیف: عبدالله بن محمد - بر کیا المازندرانی
به تصحیح: والتر هینس
به کوشش: علی اکبر حکم آبادی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۷

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

قیمت: ۲۴۰۰۰ تومان

چاپ: قشقایی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۲۲-۶۳-۲

حق چاپ برای مؤلف و ناشر محفوظ است

تلفن: ۶۶۵۶۵۵۶۹-۶۶۵۷۱۰۳۴

www.madidpub.ir madidpub@gmail.com

۱۱. حمدی که السنه محرران عرش و مستوفیان فرش یعنی مستجان عالم بالا و ذوی الالباب خطه غبراء از اداء آن حمد عاجز آیند و ثنائی که نظام شهرستان علوی یعنی جوهر اول ما خلق الله العقل از اداء آن ثناء بازماند نثار بارگاه حضرت احدیتی که آیه الله نور السموات والأرض حرفی است از دفترخانه عالی او و مفهوم حدیث الکبریاء روایتی والعظمة إرادتی دفعه از اوارجه دیوان جلال متعالی او. تعالی الله جل عظمته والاموه علی نبیته و خلیله و حبیبه و هو خاتم الانبیاء و علی عترته و صحبه و سلم تسلیما کبیرا

۱۲. اما بعد حمد الله الملك الممل والصلوة علی النبی القریشی الاصل بخاطر خطیر اولی الابصار مخفی نخواهد بود که من یافتم نسبت با دیگر فنون اعلی و اعز باتفاق اصحاب بلاغت و ارباب کتابت اشرفست را امیر مملکت و دولت و مهمات مملکت بی قاعده حساب عاقل بل باطل و بر فحوائ «اول» خلق الله القلم» در هر قضایائی که قاضی عقل قلم بدست تفکر نگیرد و حکم بدانش نکند آن قضیه صواب تصور نتوان فرمود و در هر جمع و خرج دیوانی که قلم حکم او نکند و حساب حاکم آن باز شاید یقین که بزودی آن قضیه از درجه صلاح روی بفساد آورد چه جای حساب که بی قاعده حساب بی حساب نقصان در شیون مملکت بدید آید بنا برین مقدمات واقعه حکمای با تقدم و عقلای معظم باتفاق یکدیگر «آن علم خطیر را وضع کردند و از برای هر مهمی حسابی علی حده نوشتند و قاعده مخصوص نهادند تا آنکه قدوة الاماجد عبد الله یسر محمد بن کیا المازندرانی نور الله تربته که از مسنادید محروسة مازندران بود و در عهد خود در تمامی

فنون آن اقران لا نظیر و در خطه فاخره تبریز نشو و نما یافتند بود و اذین محفوظه علم
 گردیده نسخه در علم حساب نوشت و چون این نسخه در زمان افتخار الوزراء هم
 الدوله والذین فلك المعانی سقى الله ثراه که وزیر احدی از کبار خسروان مازندران
 بوده تمام شده بدان واسطه نام نسخه «رساله فلکیه» نهاده ناقل این کتاب اعنی فقیر
 حقیر المحتاج الی الله العلی چون بتحریر نسخه میلان نمود دید که مؤلف رحمه الله
 دیباجه - مانجه لایق و نسخه باشد نموشته و بعد از بسمله بمقصود شروع کرده لا جرم
 قدم در میدان حسارت نهاد و بتوفیق ملک جواد دیباجه نوشت و سبب توارخ کتاب
 از کتب که در نظر بود استخراج کرد تا خوانندگان و ناظران را حقیقه نسخه محقق
 شود و فی جمیع الاحوال توکل علی الله

آغاز کتاب

فی علم الحساب

و فیہ فصول

فهرست

فصل اول: نقود (کسور و صحاح)

فصل دوم: سایر ارقام

فصل سوم: قواعد هندسه

فصل چهارم: علامت و قواعد دفتر

فصل پنجم: قواعد حساب و بارز

فصل ششم: در بیان قراء و فیه ابواب

فصل هفتم: در تقریر مؤامره

فصل هشتم: در تقریر و شرح دفاتر